

A Képzőművészet Ünnepe Szolnokon

Minden év októberében a Magyar Festészet Napja alkalmából a Szolnoki Képzőművészeti Társaság éves nagy kiállításának köré többnapos rendezvénysorozatot szerveznek Szolnokon, amely A Képzőművészet Ünnepe Szolnokon nevet kapta.

Ez évben több száz művészember jelent meg az eseményen, s a művészek összesen mintegy félezer alkotással képviseltették magukat a város hat kulturális helyszínén.

VARGA BÓTOS ANNA

ÉLJEN A MŰVÉSZET!

A Rész és Egész kiállításának megnyitóját Szolnokon

SZolnok, az alföldi festészet patinás bölcsője a nagy múltú, immár száztizenhat éves művészteleppel és a körülötte csoportosuló képzőművészekkel, rangos színházával, kiállítótermeivel, rendezvényeivel már nem csak regionális központ, hanem az ott élő és dolgozó művészek, művészeti vezetők és városatyák egy cél felé mutató összefogásának, a fiatal generáció felkarolásának köszönhetően mára már országos jelentőségű kulturális és művészeti centrummá nőtte ki magát. A szolnoki kulturális események visszhangja elérte a nagy országos és fővárosi művészeti fellegrákokat is, s többé már nem a provincia megnyilvánulásának, hanem színvonalas élményeket jelentő, fontos kulturális eseménynek számít egy-egy szolnoki tárlat, színházi premier, művészeti ünnep vagy fesztivál.

Az *A Képzőművészet Ünnepe Szolnokon* eseménysorozatra október 12. és 20. között került megrendezésre. Középpontja és mozgatója a Szolnoki Művésztelep alkotógárdája és vezetősége, élükön Verebes Györggyel, a művésztelep művészeti vezetőjével, a Szolnoki Művészeti Egyesület alapító tagjával, aki egyben az *Magyar Festészet Napja Alapítvány* elnöke is. Bár a művésztelepen éppen javában tartanak az intézmény fennállása óta a legátfogóbbnak nevezhető felújítási és rekonstrukciós munkálatok, amelyeknek során a középkori szolnoki vár falai is feltárással a közszemlére kerülnek, így az ünnep képzőművészeti eseményeinek fókuszja ideiglenesen a művésztelepről áttevő-

dött más helyszínekre, maga a szervezőgárda maradt a régi s a kiállító művészekkel karöltve továbbra is töretlenül munkálkodtak az esemény sikerén. A Szolnoki Képzőművészeti Társaság hagyományt teremtett azzal, hogy minden évben megrendezi a képzőművészet ünnepét Szolnokon a *Magyar Festészet Napja* országos rendezvénysorozat keretében és az *Alexandre Trauner ART/FILM Fesztivál* társrendezvényeként, rendkívül gazdag programfolyammal, egyidejűleg több helyszínen és időpontban. Az eseménysorozat október 12-én kezdődött, s több mint egy héten keresztül számos kiállítással, installációval, kapcsolódó programmal, valamint díjkiosztó gálával ünnepelte a képzőművészetet.

Hat művésznek nyílt egyéni tárlata, ezenkívül két nagyszabású csoportos képzőművészeti kiállítás hivatott szélesre tárt kapukkal bemutatni nemcsak a szolnoki, hanem az ország különböző részeiben dolgozó festőművészek, grafikusok és szobrászok legfrissebb munkáit, teret adva ezzel annak, hogy megítélhetők, megfigyelhetők lehessenek a legmarkánsabb jelenkori képzőművészeti tendenciák, irányzatok, hogy körvonalazódjon, mi foglalkoztatja a legjobban a kortárs művészeket, milyen válaszokat adnak a körülöttünk kavargó világ kihívásaira, merre mutatnak útkereséseik. Tudnak-e még újat mondani a nagyközönségnek, tudják-e még alakítani a szemlélődő, befogadó közeget, tudnak-e gyorsan reagálni a változásokra, képesek-e maguk is változni, átalakulni, s milyen szerepet töltenek be a kortárs

művészet egészében? Megannyi elemi kérdés, amelyre a legszembeötlőbb választ talán az eseménysorozatra érkező érdeklődők hatalmas serege adta meg jelenlétével. Ezek szerint a művészetek, ezen belül a képzőművészet iránti érdeklődésre még mindig lehet számítani, van tehát értelme a munkának, mert van értő és nyitott befogadó közeg.

Az ünnepi kínálatból jómagam az október 20-i, szombati záró eseménysorozaton vettem részt. Erre a napra koncentráltam az események többsége, két egyéni tárlat és két csoportos kiállítás megnyitóját a díjátadó gálával egyetemben, s ezen a napon jöttem legtöbbször a fővárosból és az ország más részeiből a sajtó és a szakma képviselőin túl a művészetek lelkes szerelmesei.

A japán kert árnya

A fenti címmel *Sinkó István* grafikusművész tizenöt darabból álló akvarellgyűjteményt állított ki a Verseggy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény Művészeti Szalonjában. *Szávai István* rajztanár megnyitójában a művész tanári erényeit is méltatta, hiszen mély nyomokat hagyott benne a vele való első találkozása a Szegedi Tanárképző Főiskolán az akkori beszűkült világ kisserűségének szűk kereteit feszegető erőteljes és határozott egyéniségével. A tudattágító munkálkodás azután egész életének része lett. Tanítványaira irányított figyelme meghosszabbított karokként szinte még ma is érezteti hatását növendékei körében. Eleinte a festményeit is ilyen meghosszabbított karokként használta – hangsúlyozta Szávai István. A művész munkáival fejezte ki, mit gondol napjainkról, amit egyfajta orgia utáni állapotként definiált, a tudattalan ösztönök uralta felszabadultság állapotaként. Józan ésszel próbálja a tudat szabadságának az útját keresni, s a nézőnek is az lenne a dolga, hogy ezzel a szemlélettel a tarsolyában a való keresésére induljon. Kiállított akvarelljein a pasztell, a szürke-fehér kombinációk, a fekete-piros párosítás színvilágában egyszerű eltolt, torzított négyzetekkel fókuszál valamiféle leegyszerűsített szubsztanciális lényegre, az általa fontosnak tartott valóságra.

A tudat és a tudattalan határán

A másik egyéni kiállító, *Szabó Tamás Munkácsy-díjas képzőművész*, akinek a tudat és tudattalan határait feszegető tematikus festményei és szobrai a könyvtár Verseghy Termében kaptak nyilvánosságot. A tárlatot megnyitó *Verebes György* a saját benyomásait, személyes vonatkozásokat összegezve rámutatott, hogy már évek óta tisztelettel figyeli alkotótársra munkásságát, s fel is használja azokat az élményeket, amelyeket munkáiból merít. Mind a témájuk, mind az erőteljességük s az érzések árnyaltsága számára meghökkentő, olyan benyomások érik ezáltal, amelyek nem a képzőművészet talajáról származnak. Szerinte a művészet dolga az ember egzisztenciális kérdéseinek mélyére hatolni. Létkérdésekről, önazonossági kérdésekről szól, amely a művészetet komolyan művelők számára a művészet alapját képezi. Azok a művek, amelyek nem képesek az őseredeti létkérdéseket megmutatni, talán nem is tekinthetők műalkotásoknak. A művészetten kívül talán nincs is a világon még egy olyan eszköz, amely azokat a folyamatokat, amelyeket e karizmatikus pillanatokban átél az ember, vissza tudná tükrözni. Mindez akár a vallások funkcióját is felülmúlhatja. Az önmagunkkal megvívott harcoknak olyan megnyilvánulásai ezek, amelyek megrázó ereje szembeötlő. Az *A kettős én* című sorozat ezt jól példázza. A másik sorozat a *Tanú*. Itt a kinagyított arcokon nagy hangsúlyt kapnak egyes részletek, mint az orr és a száj, mint valami szelepek, amelyeken keresztül a testünk a külvilággal érintkezik, s tanúi annak, hogy nem végzödünk a testünk határainál. Az érzékelés jelen van a tudatban, amely a külvilág tanúja. Nem szükséges ehhez, hogy megjelenjenek a vásznon tájak, szobabelső, fák, virágok, bokrok vagy fegyverek, elég ha megjelenik egy forma, amelynek nincs egyénisége, de személyisége van, s ez a mi személyiségünk is. Egy energiával telt ember személyes harcainak dokumentációja a tárlat, ami elvezet ahhoz, hogy valahol az álom és az ébrenlét határán ezeket a lényeket önmagunkban is felfedezzük – világtott rá Verebes György alkotótársa művészetének belső lényegére. A képeken kívül Szabó Tamás négy kisplasztikája is látható. Jellegzetességük az első látásra meghökkentő erős kék szín. A kiállításmegnyitón *Varga Erik Riki* különös, ősmagyar dallamvilágra komponált zenéje segítette a transzcendentális ráhangolódást a művek befogadására.

Rész és Egész

A csoportos kiállításokat a beérkezett munkák nagy száma miatt két helyszínen lehetett megtekinteni. A *Rész és Egész* című képzőművészeti seregszemle keretében az *V. Szolnoki Bronzszobrászati Szimpóziumnak*, valamint a *Rész és Egész* képzőművészeti kiállításnak az *Aba-Novák Agóra Kulturális Központ* és a *Szolnoki Galéria* adott otthont. Hangvételük és mondanivalójuk alapján hangolták és rak-

ták egymás mellé a műveket a kurátorok. A bronzszobrászati tárlat kiállító művészei: *Baráth Fábán, Boros Miklós János, Gergely Réka, Gilly Tamás, Pogány Gábor Benő, Révi Norbert, Szabó György, Gálhidy Péter, Székó Gábor, Kotormán Abel*.

Az eseményt megnyitó *Kondor-Szilágyi Mária* művészettörténész rámutatott, a szimpózium fő célja, hogy ne az anyagi érdekeknek, hanem a belső indíttatásból alkotó művészek törekvéseinek adjanak prioritást és lehetőséget, nemcsak a közös helyen való munkára, hanem a szakmai és filozófiai megmutatkozásra is. A bronzra kiváló öntési tulajdonságai miatt esett a választás, s főleg kisplasztikák készültek. Témáit tekintve igen sokrétű a kiállított anyag az alkotói személyiség függvényében: vannak természeti jelenségekre fókuszáló, organikus formák, keleti, japán hagyományvilágtól kölcsönöztek, a forma és vetülete harmóniáját hordozó tárgyak, egyiptomi istenségeket idézőek, vannak asszociációs rendszert alkotók, emberi drámákat felelevenítők (*Ikarosz*). A műveket a nemegyszer nyelvi humorral és leleménnyel megválasztott címeik viszik még közelebb a nézőkhöz. A szimpózium 2018. december 16-áig látogatható.

A *Rész és Egész* képzőművészeti seregszemle címének és tematikájának értelmezésekor *Wehner Tibor* művészettörténész rámutatott, hogy a tárlat a jelenkori helyzetre reflektáló gondolatokat lett volna hivatott bemutatni. A művészek azonban benső indíttatásukból a saját életművüket építik és a saját problémájukkal foglalkoznak, ezáltal a látogató átfogó képet kap a jelenkori művészekről. A szobrászat dinamikus, meglepő, erőteljes produktumokkal van jelen, ezáltal Szolnok erőteljes szobrászati centrummá kezd válni a főként inkább hagyományos irányultságú festészet mellett. A mai művészek nem nagyon fogadják el a tematikus kereteket, az alkotói szabadság vezérli őket. Bár megjelennek konfliktusok, problémák a vásznon, nincsenek nagy, éles hangok, érzelemkitörések, furcsa lázadások. A művek kifejezéseiben a dolgok megszokott rendje munkál, s a meditatív karakter dominál.

A *Rész és Egész* nemcsak a szolnoki művészek bemutatója, hanem keresztmetszete az országos tendenciáknak, sőt határon túli alkotók képzeletet megmozgató, magas esztétikai élményt nyújtó munkái is láthatók. *Verebes György* a *Rész és Egész* című nagyszabású csoportos kiállítás kurátoraként a tárlat megnyitóján hangsúlyozta: „Ma, mikor kurátori kiállítások napjait éljük, s témák körül központosítanak, egyedinek tűnik az olyan csoportos kiállítás, amelynek nincs vezérfonala. A *Rész és Egész* olyan cím, amely nem annyira tematika, inkább az együttlétet hangsúlyozza, együtt beszélgetnek művészkollégák s olyanok is, akik csak ritkán találkoznak. A mai korban, amikor minden rettentően individuális, főként pedig a képzőművészet az, mert a művész egyedül

alkot a műterem magányában, ennek ellenére a képzőművészet is csak közös szellemi térben jöhet létre. A képzőművész is közösségi ember, s minden képzőművészeti tér közösségi tér. Egységes tér. Ez a képzőművészet ma. A művészet alapértékei tértől és időtől függetlenül változatlanok, a befogadó számára pedig a folyamatos tökéletességre való törekvést tesztelik meg.” Ebben foglalható össze a szolnoki nagyszabású csoportos képzőművészeti seregszemle alap gondolata. Ezért mindenfajta aspektust mellőzve kell szemlélődni. A kiállító művészek nagy száma nem teszi lehetővé teljes névsoruk közzétételét, ehelyett egy-egy kiragadott fotó, pillanatkép próbálja érzékeltetni a szolnoki képzőművészeti ünnep hangulatát. A tárlat december 16-áig látogatható.

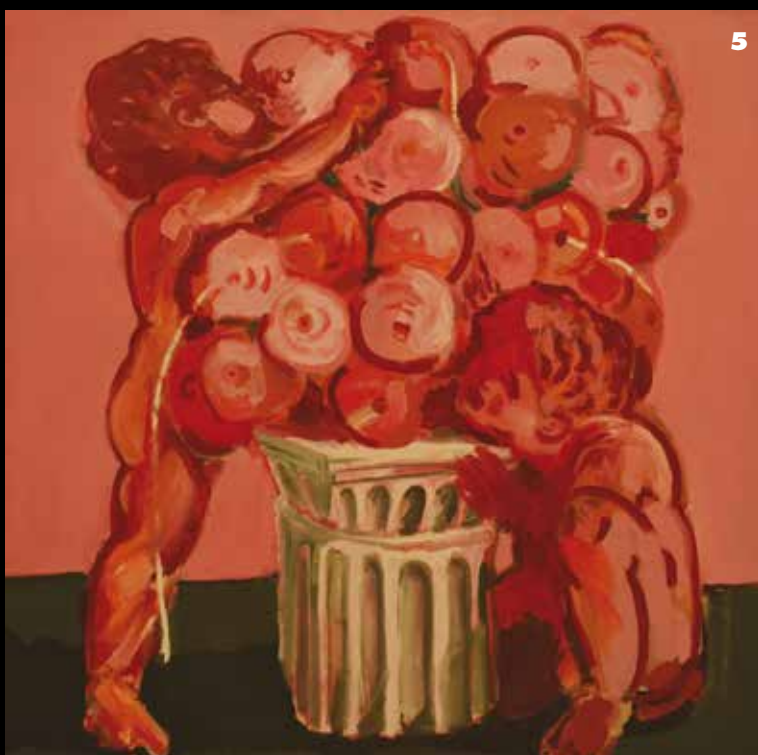
S hogy az ünneplésből a fiatalok, az utánpótlás se maradjon ki, a művészeti iskolák diákjai (a *Magiszter Fényes Adolf Szakgimnáziuma* és *Alapfokú Iskolája*) *Mail art, festett üzenetek* című installációjukkal minden egyes kiállító művészek saját készítésű képeslappal kedveskedtek.

A szolnoki képzőművészeti ünnep záróakordjaként sor került a szakmai díjak átadására. Az idei díjazottak: *Szabó Virág szobrászművész* (az *Aba-Novák Agóra* és a *Szoboszlai Galéria* különdíja), *Varga-Amár László festőművész* (a *Szolnoki Művésztelep* különdíja), *Eszik Alajos festő- és grafikusművész* (a *Damjanich János Múzeum* különdíja), *Cservenka Edit festőművész* (a *Béres Gyógyszergyár Zrt.* munkajuttalma), *Baksai József festőművész* (Borbereki Kovács Zoltán-díj), *Varga Éva szobrászművész* (Gácsi Mihály-díj), *Gálhidy Péter szobrászművész* (a *Magyar Művészeti Akadémia* által támogatott *Meggyes László-díj*). Az *Aba-Novák Vilmos Életműdíjat* több évtizedes kulturális tevékenységéért *Szabó Ágnes* festőművésznék ítélte oda a zsűri.

Az eseményt megtisztelte jelenlétével és köszöntőt mondott *Szalay-Bobrovinczky Vince*, a Miniszterelnökség helyettes államtitkára, *Szalay Ferenc*, Szolnok megyei jogú város polgármestere, valamint jelen volt *Pogány Gábor Benő*, a Szolnoki Művészeti Egyesület elnöke is.

A megnyílt kiállításokról és a Képzőművészet Ünnepe Szolnokon rendezvénysorozat más programjairól bővebben a www.festesznetnapja.hu/kiemelt-helyszinek/kepzuveszet-unnep-szolnokon/ internetes oldalon található információ. ♦

1. Makó Judit: Bali art
2. Nagy Árpád Pika: Európa elrablása
3. László Dániel: Családom
4. Nagy Dénes: Tárhely
5. Kecő Endre: Artemisz-kút
6. Rózsa Luca Sára: Piéta
7. Szabó Ábel: Épület reklámtáblákkal
8. Tenk László: Egy filozófus
9. Hegedűs Endre: Római part, Óbuda
10. Sváby Lajos: Szeriár
11. Vidovits Iván: Rész és egész
12. Palkó Tibor: Szembe-fény

A Képzőművészet Ünnepe
Szolnokon
RÉSZ ÉS EGÉSZ

Cikkünk az 51. oldalon

